

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №13 (100)
ВЕРАСЕНЬ 2019 ГОДА

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ

«ЛУКАШЭНКА ПАВІНЕН СЫСЬЦІ!»

У цэнтры гораду, каля гандлёвага цэнтру «Кантынэнт», 10 верасьня адбыўся першы перадвыбарчы пікет пад бел-чырвона-белым сьцягам. Подпісы зьбіралі за вылучэньне ў якасьці кандыдатаў у дэпутаты адразу чатырох віцяблян.

У цэнтры гораду, каля гандлёвага цэнтру «Кантынэнт», 10 верасьня адбыўся першы перадвыбарчы пікет пад бел-чырвона-белым сьцягам. Подпісы зьбіралі за вылучэньне ў якасьці кандыдатаў у дэпутаты адразу чатырох віцяблян. За дзьве гадзіны падпісаліся некалькі дзясяткаў чалавек.

Першым пунктам на плякаце Уладзімера Кійко, які вырашыў удзельнічаць у парлямэнцкай кампаніі як самавылучэнец, пазначана: "Лукашэнка павінен сысьці!"Па словах Уладзімера, людзі моцна стаміліся ад рэжыму Лукашэнкі і разумеюць, што большасьць праблем зьвязаная менавіта з гэтай пэрсонай.

"Вядома, можна выступаць за зьніжэньне пэнсійнага веку, за адмену дэкрэта аб дармаедзтве, падымаць іншыя праблемы, якія хвалююць людзей. Але трэба разумець, што, пакуль дзейны прэзыдэнт знаходзіцца ва ўладзе, вырашыць іх будзе бадай што немагчыма", – кажа патэнцыйны кандыдат у дэпутаты.

"Не хачу, каб тэлефанавалі з КДБ…"

Сур'ёзных інцыдэнтаў падчас пікету не адбылося, але тры чалавекі ў цывільным вялі відэазапіс на камэру. Падыходзіў таксама чалавек, які папрасіў паказаць Кійко пашпарт і пасьведчаньне сябраў ініцыятыўнай групы. Зборшчыкі подпісаў мяркуюць, што гэта падыходзіў супрацоўнік КДБ. Быў дужа ветлівы і карэктны. Сказаў, што хоча паставіць подпіс, але, праверыўшы дакумэнты, передумаў і сышоў.

Падыходзіў таксама кіраўнік ГЦ "Кантынэнт". Назваўшыся Валянцінам Кулькововым, ён пацікавіўся, ці санкцыянаваны пікет, і заявіў, што зборшчыкі подпісаў знаходзяцца на прыватнай тэрыторыі, якая адносіцца да гандлёвага комплексу. Папрасіў адысьці далей ад будынку.

"Нічога супраць вас ня маю, але не хачу, каб заўтра мне патэлефанавалі з КДБ і запыталіся, чаму я дапусьціў, каб тут знаходзіўся ваш сьцяг", – тлумачыў Кулькоў. Атрымаўшы ветлівую адмову, таксама сышоў.

"Там пра Лукашэнку кепска напісана…"

Подпісы на пікеце зьбіраліся яшчэ за трох магчымых кандыдатаў – Уладзімера Мацкевіча, Алега Паўлава і Сьвятланы Германенкі.

Людзі рэагавалі па-рознаму. Нехта аддаваў свой подпіс лёгка і бяз страху, а хтосьці казаў, што згодны з пазыцыяй кандыдата, але подпіс не паставіць, бо баіцца, што звольняць з працы. Некаторыя прасілі іх не фатаграфаваць і не здымаць на відэа. Адзін малады хлопец патлумачыў, што ставіць свой подпіс, таму што ня хоча "каб Беларусь увайшла ў склад Расеі". Шмат хто зь віцяблян назіраў за пікетам здалёк.

Падчас збору подпісаў:

"Што тут сказаць – людзі напалоханыя. Я сёньня пайшоў у копіцэнтар, каб надрукаваць плякат, скінуў ім файл – усё добра, папрасілі прыйсьці праз паўгадзіны. Прыходжу праз 30 хвілін, а яны мне: не, надрукаваць ня можам, бо там пра Лукашэнку кепска напісана… Зрабіў плякат у іншым месцы, але – чорна-белы", – расказаў Уладзімер Кійко.

Для рэгістрацыі ў якасьці кандыдата трэба сабраць як мінімум 1000 подпісаў. На гэта даецца амаль месяц. Паводле Кійко, чыя ініцыятыўная група складаецца з 39 сябраў, пікеты па зборы подпісаў будуць ладзіцца штодзень у розных частках гораду. Подпісы плянуюць зьбіраць і шляхам абыходу кватэр віцяблян.

Уладзімер Бяляўскі
«Віцебская вясна»

ДЫКРЭТ

ПО ПОЛНЫМ ТАРИФАМ

В Витебской области в базу не занятых в экономике попало около 78 тысяч человек.

С октября белорусам, которые попали в тунеядскую базу не занятого в экономике населения, будут приходить платежки за газоснабжение и теплоснабжение по экономически обоснованным тарифам. При этом по-прежнему неизвестно, сколько человек находится в базе не занятого в экономике населения и сколько из них уже получают потяжелевшие жировки. Напомним, с января иждивенцы по полным тарифам оплачивают горячее водоснабжение. FINANCE.TUT.BY поинтересовался в Минтруда, сколько сейчас человек числится в базе не занятого в экономике населения.

В Беларуси насчитали около полумиллиона не занятых в экономике, сообщила в начале декабря прошлого года министр труда Ирина Костевич. Откуда нашли столько иждивенцев и кто попал в эту базу, министр не уточняла. «Более детальную информацию в разрезе областей и регионов мы получим позже», — отмечала Ирина Костевич. При этом ранее в ведомстве пргнозтровали число не занятых в экономике вдвое меньше — около 250 тысяч. Чиновники обещали «почистить» базу, исключить тех, кто попал по ошибке и кто подтвердит занятость. К концу февраля их число, сократилось по данным Минтруда, до «чуть более 425 тысяч человек».

— За прошедший период из базы исключены 86 тысяч человек. Сейчас в ней остается чуть более 425 тысяч граждан, — рассказывал в феврале этого года заместитель министра труда Валерий Ковальков. По его словам, в ведомстве проанализировали списки не занятых в экономике. Около 110 тысяч граждан из перечня, начиная с 2003 года, ни разу не были зарегистрированы в базе индивидуального персонифицированного учета в системе государственного социального страхования. А еще 135 тысяч человек не работают более пяти лет.

При этом в Минтруда, озвучивая общее количество тунеядцев, не поясняли, включают ли в их число родителей детей до 7 лет и тех, у кого есть приусадебные и сельскохозяйственные участки. Если с учетом этих категорий, то получаются одни цифры, а если без учета, то меньше.К примеру, в Витебской области изначально в базу не занятых в экономике попало около 78 тысяч человек, сообъали ранее vitvesti.by. К середине января из базы исключили 1,5 тысячи человек, у которых есть приусадебные и сельскохозяйственные участки, около 1000 человек, которые работают и уплачивают налоги за пределами Беларуси, а также плательщиков единого налога и других.

Тут бай поинтересовался в ведомстве, сколько сейчас человек включено в базу не занятого в экономике населения и сколько белорусов получили уведомления на оплату ЖКУ по полным тарифам.

В ведомстве сослались на закон «Об информации, информатизации и защите информации» и сообщили, что «информация по запросу не может быть представлена, поскольку для ее получения требуется проведение аналитической работы, непосредственно не связанной с защитой ваших прав и законных интересов (прав и интересов журналиста. — Прим. Ред.)».

Так, в Минтруда не стали отвечать в том числе на эти вопросы:

Сколько человек, по последним данным, включено в базу не занятых в экономике населения?

Сколько человек находится в базе с учетом родителей детей до 7 лет и тех, у кого есть приусадебные и сельскохозяйственные участки?

Как число включенных в базу отличается по регионам?

Сколько человек, которые включены в базу, получили извещения на оплату ЖКУ с выставленными по экономически обоснованным тарифам платежами за подогрев воды?

Могут ли попавшие в базу обжаловать решение о своем включении в базу не занятых? Куда для этого нужно обращаться?

Рассматривают ли власти вопрос корректировки декрета № 3 «О содействии занятости населения» и других документов, которые приняты во исполнение данного декрета?

Напомним, после запуска базы не занятых в экономике обнаружились много ошибок. Также встречались истории, когда человек давно уехал за границу и его уже нет в живых, а в базу «тунеядцев» он все равно попал. В базу включили девушку, которая 20 лет назад погибла в давке на Немиге.

Власти ранее прогнозировали, что «тунеядские» жировки получат 54 тысячи человек. Их присылают тем, кто попал под декрет по содействию занятости населению, при этом имеет в собственности квартиры. При этом в некоторых районах счета по полным тарифам за подогрев воды никто из включенных в базу не получил, среди них — Браславский, Лиозненский, Малоритский (данные на апрель этого года).

Tut.by

УЛАДА І ЧАЛАВЕК

НЕ АТРЫМАЛАСЯ

Віцебскі райвыканкам хацеў аштрафаваць гаспадара сядзібы Адамава — не атрымалася.

Віцебскага прадпрымальніка Максіма Жукава, які набыў у Вялікіх Лётцах панскую сядзібу батаніка Адамава, выклікалі 9 верасьня ў Віцебскі райвыканкам. Чыноўнікі хацелі аштрафаваць уладальніка сядзібы за ня скошаную траву, але — не атрымалася...

Як піша vitebskspring.org, Максіма Жукава выклікалі ў Віцебскі райвыканкам «для складаньня пратаколу аб адміністрацыйным правапарушэньні». Так было пазначана ў позьве з аддзелу землеўпарадкаваньня. Але пратакол на Жукава скласьці не ўдалося.

На думку Жукава, гэты адміністрацыйны працэс стаў свайго кшталту зваротнай рэакцыяй раённых уладаў на ягоныя скаргі ў Віцебскі аблвыканкам. Туды прадпрымальнік зьвяртаўся наконт незаконна пабудаваных хляваў, якія знаходзяцца на мяжы зь ягоным зямельным участкам. Жукаў дамагаецца ад уладаў дэмантажу гэтых пабудоваў. Але безвынікова.

Якой вышыні мусіць быць трава?..

Начальнік аддзелу землеўпарадкаваньня Юрый Куляшоў, які вёў пасяджэньне 9 верасьня, паведаміў, што камісія выяжджала па скарзе Жукава ў Вялікія Лётцы, але там нібыта пабачыла няскошаную траву на ягонай дзялянцы. Што да хлявоў, дык ніякіх захадаў камісія не рабіла і дакумэнтаў не складала.

Уладальнік сядзібы папрасіў патлумачыць чыноўніка, на падставе

(працяг на стар. 2)

УЛАДА І ЧАЛАВЕК

(пачатак на стар. 1)
якога нарматыўнага акту яго выклікалі ў райвыканкам. Куляшоў спаслаўся на артыкулы 70 і 89 Кодэксу «Аб Зямлі», дзе гаворыцца, што «земле-карыстальнікі мусяць ажыць-цяўляць у межах дадзеных ім зямельных участкаў наступ-ныя мерапрыемствы: добраўпарадкоўваць і эфэктыўна выкарыстоўваць зямлю, зямельныя ўчасткі» (арт. 89, «Ахова зямель»).

Але на пытаньне Жукава, дзе можна азнаёміцца з нарматывамі, якой вышыні павінна быць трава, Юрый Куляшоў нічога ня мог адказаць. Адно запытаўся, ці даўно касілася. Уладальнік сядзібы Адамава запэўніў, што траву косіць рэгулярна, не радзей аднаго разу на месяц, і на дадзены момант ніякага зарасьніку на ўчастку няма.

Тады начальнік аддзелу землеўпарадкаваньня зноў адправіў камісію ў Вялікія Лётцы. Чыноўнікі езьдзілі на службовай машыне, у выніку пераканаліся, што Жукаў кажа праўду — ніякага зарасьніку вакол сядзібы няма.

Да адміністрацыйнай адказнасьці Жукава вырашана не прыцягваць.

«Я мяркую, гэта чыста помста чыноўнікаў за мае неаднаразовыя скаргі з нагоды парушэньня работнікамі рай- і аблвыканкаму заканадаўства. Мая здагадка пацьвярджаецца і тым, што адміністрацыйны працэс быў спынены адразу ж пасьля выезду на месца», — выказаў свае меркаваньне Максім Жукаў.

**Уладзімер Бяляўскі
"Віцебская вясна"**

ГРАМАДЗКІЯ ІНІЦЫЯТЫВЫ

ПОМНІК ПАЎСТАНЦАМ

Другі помнік паўстанцам Каліноўскага ўсталявалі каля Віцебска.

У вёсцы Пагосцішча, што на Віцебшчыне ў Лёзненскім раёне, усталявалі новы помнік касінерам, загінулым у баях з царскімі войскамі. Пры гэтым першы памятны крыж тут з'явіўся яшчэ ў 2006 годзе, які мясцовыя ўлады спрабавалі знішчыць.

156 гадоў таму ў вёсцы Пагосцішча, што на Віцебшчыне, адбыўся апошні бой касінераў атраду Ігната Будзіловіча з царскімі войскамі.

«З раніцы іх акружылі з двух бакоў. Кагосьці застрэлілі на месцы, пры спробе адпору, хтосьці загінуў вось у гэтых балотах, камусьці ўдалося ўцячы», – распавядае гісторык Ігар Казмярчак.

Памяць аб паўстанцах ушанавалі тут яшчэ ў 2006 годзе. Але праз некалькі гадоў мясцовыя ўлады вырашылі, што помнік тут не патрэбны.

«Але я казала – разбіраць я нічога не буду, не для гэтага я ставіла. Не для таго дзеці збіралі гэтыя камяні», – кажа самая спадарыня Алена.

І помнік застаўся. Але з цягам часу на крыжы сталі з'яўляцца расколіны.

Алена Грачышнікава, разам з аршанскай філіяй Таварыства беларускай мовы, вырашылі яго не замяняць, а ўсталяваць побач яшчэ адзін помнік – як сімвал пераемнасці пакаленняў.

«Ведаеце, маленькія гэтыя справы, якія робяцца, мне асабіста дапамагаюць глядзець наперад з упэўненасцю, што моладзь не забудзе і працягне нашыя справы», – распавёў старшыня ТБМ у Воршы Юрый Нагорны.

На адкрыццё новага помніка сабраліся некалькі дзясяткаў чалавек. Сярод іх – сябры Таварыства беларускай мовы, тыя самыя школьнікі спадарыні Алены, мясцовыя жыхары, і нават прадстаўнікі ўладаў, што не так даўно хацелі знесці памятны крыж.

**Ян Вярбіцкі
«Белсат»**

МЕМАРЫЯЛ

ПАКАЗАЛІ „ПРАЎДУ ПРА КУРАПАТЫ"

У арт-цэнтры VZAP адбылася прэзентацыя выставы "Праўда пра Курапаты", куды ўвайшлі дакументы, фотаздымкі, артыкулы пра сталінскія расстрэлы на паўночна-ўсходнім ускрайку Менску ў перыяд з 1932 па 1941 год.

Стваральнікі выставы – грамадзянская ініцыятыва „Эксперты ў абарону Курапатаў" разам з суполкай „Пагоня" Беларускага саюзу мастакоў пры падтрымцы Беларускай асацыяцыі журналістаў, Саюзу беларускіх пісьменнікаў, Таварыства беларускай школы, Цэнтру Супольнасць і ГА «Дыярыуш», прафсаюзу РЭП, Асамблеі няўрадавых дэмакратычных арганізацый Беларусі, Беларускай асацыяцыі ахвяраў палітычных рэпрэсій, Грамадскага электроннага архіву «Вытокі», Арт-Сядзібы і Праваабарончага цэнтру «Вясна».

Выставу прэзентаваў журналіст і даследчык Марат Гаравы, які прывёз у Віцебск і сваю кнігу „НКВД забіваў у Курапатах", якая складаецца з 17 тэматычных нарысаў і змяшчае больш за 100 унікальных фотаздымкаў і малюнкаў. Даследчык, які працуе над гэтай тэмай ужо больш за 20 год, бачыць і далейшыя перспектывы: – Усё тое, што мы робім па вывучэнні і назапашванні ведаў пра Курапаты – гэта аснова будучага музею пра гісторыю Курапатаў, музею гісторыі палітычных рэпрэсій, як ён называецца ў нас афіцыйна. А на мой погляд, дык гісторыі чырвонага тэрору ў шматпакутнай Беларусі.

На думку каардынатаркі БХД Таццяны Севярынец, выставу "Праўда пра Курапаты" варта паказаць наведнікам рэстарацыі "Поедем поедим", збудаванай практычна на месцы трагедыі: -Калі не ўнутры рэстарацыі, бо наўрад ці пусцяць, то хаця б у двары. Каб людзі ведалі, куды яны прыехалі! Чаму б не зрабіць гэтую выставу не толькі адукацыйным, але і такім вось практычным праектам, які можа добра ўдарыць па сэрцах і па мазгах?

Выстава "Праўда пра Курапаты" ужо экспанавалася ў шэрагу гарадоў Беларусі і за яе межамі. А кніга „НКВД забіваў у Курапатах" карыстаецца нязменным попытам у тых, хто хоча ведаць праўду пра гісторыю краіны. Цяпер, на думку Марата Гаравога, неабходна дамагчыся адмены планаў будаўніцтва нацыянальнага выставачнага цэнтру паміж Курапатамі і „Экспабелам". Бо новы гмах знішчыць краявідныя кропкі і стане яшчэ адной знявагай народнага мемарыялу.

"Радыё Рацыя"

СУСТРЭЧЫ

ПАВАЛ СЕВЯРЫНЕЦ У ВІЦЕБСКУ

У нядзелю 8 верасьня ў Віцебску адбылася сустрэча з палітыкам Паўлам Севярынцам. Лідэр Беларускай хрысьціянскай дэмакратыі акрэсьліў палітычную сытуацыю ў краіне, расказаў пра стасункі ўнутры дэмакратычнага руху ды прэзэнтаваў свае творчыя набыткі.

Пра незалежнасьць. "Ідзе гандаль"

Прыгадаўшы, што якраз на гэты дзень прыпадае 505-я гадавіна бітвы пад Воршай, Павал Севярынец падкрэсьліў, што тэма незалежнасьці Беларусі стаіць цяпер гэтак жа востра, як і тады, калі нашыя продкі здолелі разьбіць большае па колькасьці войска агрэсара з усходу.

Як сказаў Севырынец, сытуацыя вымагае сур'ёзных дзеяньняў. Разьлічваць на Лукашэнку не даводзіцца. Маска цісьне. Ідзе гандаль.

"Прыпыніць і спыніць згубу беларускай незалежнасьці могуць толькі дзьве сілы: Гасподзь Бог і беларускі народ", – упэўнены лідэр БХД.

"Калі стане вядома пра нейкія сур'ёзныя зрухі ў пляне незалежнасьці альбо пра здачу Беларусі Расеі, трэба будзе выходзіць на плошчу і стаяць, пакуль не павернуць назад. Гэта самы горшы сцэнар. І хацелася б яго пазьбегнуць", – дадаў Севярынец.

Палітык зазначыў, што, хутчэй за ўсё, будзе цяжка: беларуская нацыянальная сьвядомасьць мусіць сасьпець да адпору агрэсару, але пэўныя групы супраціву ўжо ёсьць.

Пра перапіс і мову

Зьвярнуў увагу Павал Севярынец і на кампанію перапісу, вынікі якой шчыльна зьвязаныя з незалежнасьцю.

"Галоўнае пытаньне – гэта пытаньне мовы! Пачынаючы з 1989 году кожныя дзесяць гадоў зьмяншалася колькасьць людзей, якія называлі беларускую мову сваёй роднай. Калі трыццаць адсоткаў назавуць мову роднаю – гэта будзе важны аргумэнт", – мяркуе палітык.

Пра пахаваньне парэштках Каліноўскага

Севярынец паведаміў, што пахаваньне знойдзеных парэштках Кастуся Каліноўскага мае адбыцца ў лістападзе на віленскіх могілках Росы ў адмысловай капліцы. Літоўцы зьбіраюцца запрасіць на ўрачыстасьць беларусаў, палякаў ды ўкраінцаў. Хто паедзе ад Беларусі з афіцыйных асобаў, пакуль не вядома. Затое вядома, што некалькі тысяч беларусаў зьбіраюцца далучыцца да гэтай знакавай падзеі.

У Літве разумеюць, што Каліноўскі – беларускі нацыянальны герой. Некалькі ўплывовых літоўцаў былі гатовыя нават аддаць частку ягоных парэштках беларусам. На жаль, ані дзяржава, ані рэлігійныя арганізацыі не падтрымалі гэтую ідэю…

Пра Курапаты. "Беларусы цярпець зьдзек зь сябе ня будуць"

"У Курапатах людзі стаяць ужо год і тры месяцы. Гэта пэўны датчык, які паказвае грамадзтву, беларусам, Расеі, што беларусы проста так цярпець зьдзек зь сябе ня будуць. Гэта самая доўгая бестэрміновая акцыя ў найноўшай гісторыі Беларусі", – падкрэсьліў Павал Севярынец.

Ён мяркуе, што, калі беларусы гатовыя стаяць столькі часу супраць нейкай рэстарацыі, то за сваю незалежнасьць змагацца яны будуць абавязкова. Важна і тое, што 60 адсоткаў тых, хто стаіць у Курапатах, прыяжджаюць туды з правінцыі.

Пра выбары. "Фальсьфікуецца большасьць бюлетэняў"

"Выбараў у Беларусі няма. Фальсыфікуецца абсалютная большасьць бюлетэняў. Рэдкія сельсаветы і ўчастковыя камісіі лічаць рэальныя галасы", – заявіў Севярынец.

Разам з тым, як патлумачыў палітык, Беларуская хрысьціянская дэмакратыя прыняла агульную права-цэнтрысцкую пляформу і не зьбіраецца дзяліць людзей на тых, хто ўдзельнічае ў кампаніі і хто "ігнорыць" яе. БХД імкнецца скарыстаць магчымасьцю, каб распавесьці людзям, што выбары – фальсыфікацыя, але ёсьць і дэмакратычная альтэрнатыва.

Да таго ж, электаральная кампанія, як лічыць Севярынец, мусіць палітызаваць насельніцтва перад прэзыдэнцкай кампаніяй 2020 году, падчас якой магчымы пэўныя варыянты. Але для гэтага патрэбны грамадзкі ўздым.

На пачатку наступнага году ў дэмакратычным асяродку мусяць пачаца чатырохмесячныя праймэрыз. І ўжо ёсьць тры прэтэндэнты на ролю адзінага кандыдата ад дэмсілаў: Мікалай Казлоў (АГП), Юрась Губарэвіч (Рух "За Свабоду") і Павал Севярынец (БХД).Як заўжды, пісьменьнік Павал Севярынец прывёз у Віцебск багата кніжак. Сярод іх – "Люблю Беларусь", "Каменнае сэрца", "Беларусалім" ды іншыя. Пасьля прэзэнтацыі многія скарысталіся магчымасьцю набыць кнігу і атрымаць аўтограф аўтара.

Ян Сьведка

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ

У ПОШУКАХ ЛЕПШАЙ ДОЛІ

Маленькая пухнатая жывёлінка пясец, як вядома, заўсёды падбіраецца незаўважна, прычым з таго боку, з якога яго менш за ўсё чакаеш.

У якасці прыкладу прапаную звярнуцца да праекту стварэння хуткаснай чыгуначнай магістралі паміж Мінскам і Масквой. Пасол Расіі ў Беларусі Дзмітрый Мезенцаў лічыць праект перспектыўным і ўпэўнены, што пошук інвестараў будзе паспяховым. Паводле словаў пасла, рэалізацыя праекта павысіць рухомасць працоўных рэсурсаў і адкрые новыя магчымасці для гуманітарнага ўзаемадзеяння ўнутры Саюзнай дзяржавы.

Што, акрамя плюсаў, можа несці ў сабе гуманітарнае ўзаемадзеянне? Цікавае пытанне, але адназначнага адказу на яго гісторыя не дала, бо віды гуманітарнага ўзаемадзеяння бясконца разнастайныя. Адна з крайнасцяў адлюстраваная на карціне мастака Васіля Сурыкава «Заваяванне Сібіры Ермаком». Паводле аналагічнай схемы развіваліся падзеі на амерыканскім кантыненце пасля таго, як еўрапейцы здолелі істотна «павысіць рухомасць працоўных рэсурсаў» пры дапамозе найноўшых дасягненняў у галіне караблебудавання.

Заявіць, што хуткасная чыгунка прывядзе да аналагічнага выніку, і горад-герой Мінск апануюць перасяленцы з горада-героя Масквы, я б не наважыўся. Хутчэй, мы станем сведкамі ўзмацнення міграцыі ў адваротным кірунку. Працэс гэты ідзе досыць актыўна, нягледзячы на стандартную хуткасць руху цягнікоў.

Беларусь сёння з'яўляецца не толькі донарам стабільнасці для сваіх неспакойных суседзяў, але і донарам працоўнай сілы для іх жа. Чым можна патлумачыць гэты кур'ёз? Не выключана, што першы від донарства існуе выключна ў галовах архітэктараў «беларускай мадэлі». Як казала мая першая жонка, «сам прыдумаў, сам і на памяць вывучыў». Суб'ектамі ж другога віду з'яўляюцца не архітэктары, а будаўнікі. Рашэнні пра пераезд яны прымаюць «ідучы ад жыцця», а не ад пажаданняў ідэолагаў.

Але калі Расія для Беларусі служыць рэцыпіентам працоўнай сілы, то для Еўропы — яна такі ж самы донар. У гэтай сувязі прывяду цытату, запазычаную з расійскай «Незалежнай газеты»: «Германія рыхтуецца абвясціць бязвізавы рэжым для ўсіх грамадзян РФ, маладзейшых за 25 гадоў. Гэты смелы крок стане працягам агульнай палітыкі Берліна на развіццё краіны за кошт замежнай працоўнай сілы. Ужо сёння ў Германіі можна атрымаць паўгадавую візу для пошуку працы ў гэтай краіне. <...> Мяркуючы па апытанням, ужо цяпер пакінуць Расію гатовыя каля 40% моладзі. Прадстаўнікі расійскіх ВНУ і працадаўцы шакаваныя планамі нямецкіх уладаў наконт расійскай моладзі»…

Не выключэнне, а правіла

Згодна з лютаўскім апытаннем Левада-цэнтра, выехаць за мяжу на пастаяннае месца жыхарства не супраць больш за 40% расіян ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў. Гэта ў два разы вышэй за паказчык па выбарцы ў цэлым.

У Беларусі — свае паказчыкі. У апошні раз пытанне наконт жадання пераехаць у іншую краіну на пастаяннае месца жыхарства НІСЭПД задаваў у сакавіку 2016 года. Колькасць тых, хто задэклараваў сваё жаданне пераехаць, не адрознівалася ад значэнняў папярэдніх гадоў і склала 41% супраць 50% тых, хто не жадае пераязджаць (29% ва ўзросце 18–29 гадоў супраць 77% старэйшых за 60 гадоў).

30 чэрвеня 2018 года на Рэспубліканскім балі выпускнікоў устаноў вышэйшай адукацыі афіцыйны погляд на праблему выказаў адзіны палітык: «Камфортныя стартавыя ўмовы для вас створаны. Пагадзіцеся, для спецыялістаў, якія яшчэ не праявілі сябе ў прафесіі, атрымаць першае гарантаванае працоўнае месца — гэта высокі давер. Вы гэта не разумееце і не зразумееце (яно цяжка разумеецца, калі яно ёсць). Калі яго няма — паглядзіце на сваіх замежных аднагодкаў — тады вы зразумееце, што такое першае працоўнае месца, і колькі маладых людзей яго сабе не могуць знайсці хоць бы за грошы, але каб быць карыснымі грамадству. Гэтая гарантыя азначае, што дзяржава дае вам першую рэкамендацыю. Усё астатняе залежыць толькі ад вас».

Вось так бачыцца праблема працаўладкавання маладых спецыялістаў на Захадзе і ў Беларусі з вокнаў Палаца Незалежнасці. Калі меркаваць па цытаце, шыбы ў гэтых вокнах выробленыя з адмысловага шкла, якое выконвае ролю інфармацыйнага фільтра. Пра Беларусь яны прапускаюць толькі станоўчую інфармацыю, а пра краіны Захаду — толькі негатыўную.

Для палітыка, што засядзеўся на вышэйшай дзяржаўнай пасадзе больш за два тэрміны, жыццё ў прыдуманым свеце, дзе няма супярэчнасцяў, становіцца не выключэннем, а правілам. Чым гэта можа скончыцца, кожны ахвочы можа паглядзець, калі набярэ ў пошукавіку: «апошні выступ Чаўшэску». Быў такі выбітны сын румынскага народа. Больш за тры дзесяцігоддзі ўзначальваў ён Румынскую камуністычную партыю. Але маленькая пухнатая жывёлінка зноў падкралася нечакана, прычым з таго боку, з якога выбітны сын і яго верныя паплечнікі па партыі менш за ўсё чакалі.

Як быццам нічога не адбылося

Паводле англійскага гісторыка Арнольда Тойнбі, дынаміка цывілізацыі (яе ўзнікненне, рост, «надлом», заняпад і раскладанне) вызначаецца «законам выкліку і адказу». Адказнасць ж за фарміраванне адэкватнага адказу заўсёды ляжыць на «творчай

(працяг на стр. 3)

УЛАДАР

ЛУКАШЕНКО НЕ ЗНАЕТ, ЧТО ДЕЛАТЬ…?

Но подчиненные на совещании старательно стенографируют заклинания, будто всем ясно, как выкручиваться... Совещание, которое провел сегодня Александр Лукашенко, выглядит загадочным. Широкую публику пресс-служба президента накормила лишь крохами банальной информации. Между тем речь шла о ключевых вопросах — экономическом развитии и интеграции с Россией.

«Я не единожды говорил, что этот и следующий — это годы особые — парламентских и президентских выборов. Мы сдаем экзамен. Поэтому везде мы должны подтянуться как следует», — сказал Лукашенко подчиненным.

Подтекст выражения «сдать экзамен» номенклатура понимает четко: нам всем желательно сохранить свои кресла.

Перекос с зарплатами

Если вдуматься, то логика странная: экономика должна заработать лучше, потому что впереди — выборы. Вообще-то у экономики — свои циклы, но ее в Беларуси традиционно подгибают под политические задачи, электоральные кампании.

Вот сейчас пошла накачка зарплат. Они, как отмечают экономисты, растут быстрее, чем производительность труда.

Что бывает потом, мы хорошо знаем по опыту 2010–2011 годов. Тогда к президентским выборам дали «всем по 500» (в долларовом эквиваленте), но через считаные месяцы рубль катастрофически обвалился, а инфляция по итогам послевыборного года составила 109%.

Теперь, учитывая горький опыт, правительство и Национальный банк такого обвала, вероятно, не допустят, но перекос так или иначе аукнется. И уж, конечно, вряд ли кто осмелится перечить президенту, который постоянно нажимает, чтобы заработки росли.

У экономики нет дыхалки

Между тем оснований, чтобы заметно поднимать доходы населения, нет. И не будет. Независимые эксперты с самого начала твердили, что планка в 4% роста ВВП на этот год нереальна. Теперь это вынуждены признавать и чиновники.

За семь месяцев экономика выросла только на 1,3%, годовой показатель, по прогнозу Исследовательского центра ИПМ, составит и вовсе 0,9%. Итоги пятилетки тоже окажутся провальными.

Более того, в перспективе эксперты предрекают столь же жалкие, черепашьи темпы, а то и рецессию. Внутренняя причина элементарна: экономика не реформирована. Она исчерпала ресурс восстановительного роста после кризиса, а на большее нет дыхалки.

«Беларусь — как семья, которая тратит больше, чем зарабатывает. Почему это происходит? Потому что половина семьи работает непродуктивно — мы говорим в данном случае о госпредприятиях», — так образно обрисовывает проблему глава представительства Всемирного банка в Беларуси Алекс Кремер….

Министры стенографируют заклинания

Однако и подписание, и тем более выполнение этой дорожной карты еще вилами по воде писано. В свое время Беларусь подписала программу с МВФ, чтобы получить кредит в 3,5 млрд долларов, но ряд пунктов не выполнила.

К тому же две электоральные кампании — это время, когда и без того консервативный руководитель государства менее всего склонен к экономическим пертурбациям. Да и после выборов вряд ли станет большим прогрессистом.

На сегодняшнем совещании глава государства, если судить по официальным отчетам, предлагал решения сугубо в виде заклинаний. И никаких механизмов: за счет чего? Но подчиненные на совещании молча и лихорадочно строчат в блокнотах, как будто им все ясно.

В частности, признав огромную зависимость от российского рынка и углеводородного сырья, Лукашенко заявил, что «главнейшая основная задача — диверсифицировать рынки сбыта, не потеряв доходность при продаже нашей продукции. Да, мы движемся в этом направлении, но очень медленно».

Точнее сказать, дело вообще заглохло. На Россию по прежнему приходится львиная доля нашей внешней торговли, а вот экспорт в страны ЕС за январь — июль обвалился аж на 18,6%.

Легко сказать — диверсифицируйте! Но наш неконкурентный товар Европе (да уже и Африке) сто лет не нужен. Не заставишь же его покупать под прицелом «Полонезов».

Нет, вообще-то бензин и солярку с руками отрывают. Но здесь подсуропила братская, как снова назвал ее сегодня Лукашенко, страна вливанием грязной нефти в жилы «Дружбы»…

…Но время не ждет. Ведь Москва, по сути, поставила условие: пока не подпишем бумаги по углубленной интеграции, не ждите благоприятного решения вопросов о цене газа, компенсации за налоговый маневр, кредитах.

Поэтому Минск, вероятно, еще немного поторгуется, попробует кое от чего отбояриться, а остальное подпишет в надежде, что самые неудобные пункты снова удастся замурыжить. Как это было блестяще проделано после подписания большого интеграционного договора с приложенной к нему дорожной картой в 1999 году.

Но Москва ведь тоже помнит те фокусы и наверняка будет дожимать по всем пунктам.

(скарочана)

Александр Класковский

https://naviny.by

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ

(пачатак на стар. №3)

меншасці».

Аднак аўтаномнасць меншасці адносная. Далёка адарвацца ад сваіх сацыяльных каранёў яна не можа. У статычных, прымітыўных грамадствах здольнасць меншасці да творчасці абмежаваная. У такіх грамадствах кіруе звычай. Таму пры рэзкіх зменах умоваў жыцця, якія Тойнбі называе «выклікам», грамадства не можа перабудавацца і змяніць свой лад жыцця. Яно працягвае дзейнічаць так, як быццам «выкліку» няма, як быццам нічога не адбылося.

Ілюстрацыяй да базавых палажэнняў класіка цывілізацыйнага аналізу можа служыць Рэспубліка Беларусь. 1994 год мог бы стаць для яе пераломным, але не стаў, бо сярод 10-мільённага насельніцтва не ўдалося сабраць крытычную масу творчых людзей, здольных зразумець выклік і даць на яго адэкватны адказ. Але нават калі б такі адказ быў дадзены, ён не знайшоў бы большасці, што гатовая яго прыняць.

«Сучасны крызіс у Беларусі, — тлумачыць доктар філасофскіх навук Леў Крыштаповіч, — гэта не крызіс беларускага шляху, а крызіс, абумоўлены разбурэннем СССР і, як следства, дэзінтэграцыяй постсавецкай прасторы».

Быццам бы пэўная логіка ў гэтым ёсць. Але чаму разбурыўся «Саюз непарушны рэспублік свабодных»? Адказу на гэта пытанне філасаф не дае, што не перашкаджае яму звязваць будучыню Беларусі з яго аднаўленнем.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ГУЧНАЯ СПРАВА

МАНАЛОГ БАЦЬКІ ЗАБІТАГА ВУЧНЯ

Самая гучная справа года ў Беларусі — забойства настаўніцы Марыны Пархімовіч і вучня Сашы Раманава, якое адбылося 11 лютага ў Стоўбцах. Забойца, школьнік Вадзім Мілашэўскі, прысуджаны да 13 гадоў зняволення. Суд зрабілі закрытым, грамадства не пачула і не даведалася, чым кіраваўся злачынца.

Сяргей Раманаў, бацька забітага Сашы, хадзіў на паседжанні, каб зразумець, чаму адбылася трагедыя. «За што ты забіў майго сына?» — гэтае пытанне ён задаў Вадзіму Мілашэўскаму, але так і не атрымаў адказу.

Ён дазволіў «Нашай Ніве» апублікаваць свой вялікі маналог. Тыя ж словы Сяргей Раманаў прамаўляў у судзе, гледзячы ў вочы забойцы свайго сына.

«У мяне была шчаслівая сям'я, быў цудоўны сын...

Мы з жонкай заўсёды стараліся правільна выхоўваць сваіх дзяцей. Заўсёды прыслухоўваліся да іх меркавання. Ніколі не прымалі чыйсьці бок, не разабраўшыся. Да дзяцей нельга звяртацца па метадзе «я начальнік, ты дурань». Дзяцей нельга біць і абражаць.

Дзеці, асабліва ў падлеткавым узросце, лічаць сябе асобамі. Дый гэта ўжо асобы.

Калі з імі не паводзіць сябе так, то спачатку яны перастаюць адкрыта размаўляць з вамі, потым ігнаруюць вашыя парады. А потым і зусім перастаюць паважаць вас. З дзецьмі трэба размаўляць на роўных і не павышаючы голас. Можа, таму ў мяне з сынам былі даверлівыя адносіны. Мы маглі размаўляць з ім на любыя тэмы. Ён вельмі любіў чытаць кнігі і, як я разумею, чытаў правільныя кнігі. Спачатку я яго вучыў таму, што сам ведаў. А потым ён вучыў мяне таму, што прачытаў у сваіх кнігах і даведаўся ў школе. Я з задавальненнем слухаў яго, а ён, адчуваючы гэта, з яшчэ большым задавальненнем распавядаў. Вось так мы жылі шчаслівай сям'ёй, будавалі планы.

І нішто не прадвяшчала бяды. А далей вы ўсё ведаеце, што адбылося. Яго больш няма. Яго забіў той, хто казаў, што сумна жыў, на 30%...

Мой сын хацеў жыць... І вучыцца, паступіць ва ўніверсітэт, як усе дзеці ў яго класе. Мой сын памёр у мяне на руках, я паспеў прыехаць да таго, як спынілася яго сэрца. І ўсе выйшлі, і засталіся мы ўдвух, я і мае дзіця. Тут, у зале суда, я перажыў гэта яшчэ дваццаць разоў.

Тут жа сядзеў той, хто гэта зрабіў. Ён жыва разглядаў сваіх былых аднакласнікаў. Часам пазяхаў, часам нават усміхаўся. У адказ яму ўсміхалася яго маці, усім сваім выглядам паказваючы, як яна любіць свайго сына. Такая прырода. Сляпая матчына любоў, якая часам калечыць.

А павінна быць і жаночая мудрасць, але ж няма. Мы па кішэнях не лазім і партфелі не правяраем, у нас так не прынята. Затое прынята, не ведаючы людзей, ацэньваць іх па «хадзе, па чорным шаліку, нацягнутым на твар, па выбрыках задзёртым носе».

Цынізм? Вось і яе нашчадка, кажуць, падбешвала хада майго сына. Як кажуць, яблык ад яблыні. Тут яшчэ шмат можна казаць і пра тое, што калі да 30% ацэнкі свайго жыцця дадаць яшчэ 40% з бутэлькі, то жыццё грае іншымі фарбамі. Ды і настаўнікі з бацькамі не заўважаюць, можна і далей так працягваць. А калі і гэта перастае прыносіць задавальненне, то можна і ножык купіць. Тым больш, што ў Стоўбцах яго могуць прадаць любой малалетцы.

У адным партфелі: нож, петарды, малаток, цыгарэты, а часам і гарэлка... У іншым: кніга, яблык і дзве бутэлькі з вадой. У чым прычына такога адрознення? Бедная і багатая сям'я, як пішуць журналісты? Што за лухта? Мільёны бедных сем'яў выхоўваюць выдатных дзяцей.

Прычына ў адным! Прычына ў нізкамаральнасці сем'яў, безкантрольнасці дзяцей, у абыякавасці ў школе. Нават цяпер многіх хвалюе, чаму я не запатрабаваў кампенсацыю. Штосьці тут не чыста, мауляў. Я не магу ацаніць жыццё свайго дзіцяці ніякімі грашыма. А людзей толькі грошы цікавяць.

І вось у такім грамадстве мы жывем, у такія школы і калектывы ходзяць нашы дзеці. Дзяржаве шкада грошай на ахову дзяцей. Ды і на зарплату настаўнікаў, калі там практычна адсутнічаюць мужчыны педагогі.

Я лаўлю сябе на думцы, што ў канцы працэсу ў мяне яшчэ больш пытанняў. І яшчэ менш адказаў.

Чаму? Чаму мой сын ніколі не скончыць школу, не паступіць ва ўніверсітэт, не ўладкуецца на працу, не сустрэне дзяўчыну, не створыць сям'ю? Ніколі не ўбачыць сваіх дзяцей, а я не ўбачу сваіх унукаў?

За што ты забіў майго сына? Чым ён цябе раздражняў? Тым, што адрозніваўся ад іншых і хадзіў з высока паднятай галавой? Ты не адказваеш, таму што ты баязлівы і табе стала сябе шкада. Мяне не задавольваць адказы «я не памятаю», «я не хацеў» і «я не ведаю, чаму так атрымалася».

Я ніколі не змагу табе дараваць.
Ні табе, ні тваім бацькам.
І ты адкажаш, адкажаш за ўсё..."

Улад Швядовіч
"Наша Ніва"

САМАГУБСТВА НАСТАЎНІКА

"НАСТАЎНІК ЖЫВЕ Ў ІНТЭРНАЦЕ, ЯК БЕЖАНЕЦ З ВАЮЮЧЫХ КРАІН"

Я не бачыў яго і не чуў пра яго. І калі б не ягоная трагічная смерць, пэўна, ніколі не даведаўся б, што ў Вілейцы быў такі настаўнік — Арцём Харашэй. Піша Анатоль Сідарэвіч, ідэолаг беларускай сацыял-дэмакратыі, перад навучальным годам у «Нашай Ніве»

З усіх каментароў, прысвечаных гэтай падзеі, якія я прачытаў на сайце «Нашай Нівы», вылучу адзін: «Вы можаце ўявіць у ЕС ці Канадзе, што настаўнік жыве ў інтэрнаце, як бежанец з ваюючых краін? Зарплаты настаўніка не хапае нават на арэнду жылля...».

Цяпер задам пытанне тым, хто чытаў трылогію Аляксея Талстога «Блуканне па пакутах». Колькі пакояў было ў кватэры маладога піцерскага інжынера Івана Іванавіча Цялегіна?

Гэтае пытанне я любіў задаваць інжынерам і тэхнікам славутага калісь «Інтэграла», якія, нібы студэнты, туліліся ў невялікіх пакоях па чатыры і нават пяць чалавек у «абшчазе» на вуліцы Казінца.

А яшчэ я любіў задаваць такое пытанне: што купіў на свой першы заробак сормаўскі рабочы Павел Уласаў з аповесці Максіма Горкага «Маці»? І ці можа нешта такое і ў такой колькасці купіць на свой заробак савецкі інжынер, настаўнік, лекар?

«Буржуазія пазбавіла свяшчэннага арэолу ўсе роды дзейнасці, якія да гэтага часу лічыліся ганаровымі і на якія глядзелі з багавейлівым трымценнем. Лекара, юрыста, святара, паэта, чалавека навукі янаператварыла ў сваіх платных наёмных работнікаў».

Чытаючы ў маладыя гады гэтыя словы, я міжволі экстрапаляваў іх на савецкую рэчаіснасць. Маркс і Энгельс і падумаць не маглі, што ў Расіі, прыкрываючыся іх імёнамі, да ўлады прыйдуць людзі, якія будуць працаваць не на ўзвышэнне, а на паніжэнне чалавека, што ў буржуазных Канадзе і Штатах, у Нямеччыне і Францыі будзе больш сацыялізму, чым у «першай краіне пераможнага сацыялізму». Лекар і юрыст, інжынер і настаўнік там не туляцца ў «абшчагах», не жывуць у вясковых хатах, дзе ні водаправоду, ні гарачай вады, ні каналізацыі. Там мігрантаў з Азіі і Афрыкі ў такіх умовах трымаць нельга.

А яшчэ я любіў цытаваць Леніна: «Народны настаўнік павінен быць у нас пастаўлены на такую вышыню, на якой ён ніколі не стаяў і не можа стаяць у буржуазным грамадстве... Да такога стану спраў мы павінны ісці сістэматычнай, няўхільнай, настойлівай працай і над яго духоўным уздымам, і над яго ўсебаковай падрыхтоўкай да яго сапраўды высокага звання і галоўнае, галоўнае і галоўнае — над уздымам яго матэрыяльнага становішча».

Вось пра гэтае «галоўнае, галоўнае і галоўнае» ўвесь час забывалі і забываюць тыя, хто называлі і, пэўна, як міністр Карпенка, яшчэ называюць сябе камуністамі-ленінцамі.

Настаўнік царскай гімназіі мог сабе дазволіць паездку ў Берлін ці Парыж. І нават народны настаўнік (настаўнік пачатковай школы) Андрэй Лабановіч у царскі час жыў непараўнальна лепш за многіх калег у суверэннай і «еўрапейскай» Беларусі: у яго было гарантаванае жыллё пры школе, а старожка бабка Мар'я за ім прыбірала, яму гатавала і, пэўна ж, мыла кашулі ды споднікі.

Звычайна ў рацыянальна пабудаванай сістэме дзейнічае такое правіла: я даю табе ўсё для твайго бязбеднага існавання, але патрабую ад цябе працы. У бальшавіцкай і постбальшавіцкай сістэме «еўрапейскай» Беларусі ўсё наадварот: я патрабую ад цябе працы, але не гарантую табе бязбеднага існавання. Не гарантаваўшы табе бязбеднага існавання, я патрабую ад цябе... Лепш не пералічваць, што цяпер патрабуюць ад настаўніка ды выкладчыка тэхнікума ці ВНУ.

Калі кажуць, што ў настаўніцкай прафесіі нізкі прэстыж, дык праблема не зводзіцца адно да матэрыяльнага становішча, пра якое пісаў Ленін. Праблема ў тым, што настаўнік бездапаможны перад сістэмай. Ён не можа паставіць вучню ацэнку, якая б адпавядала сапраўднаму ўзроўню яго ведаў, ён не можа даць яму заданне на лета, пакінуць на другі год... Ужо і студэнтаў у нас нельга пакідаць з «хвастамі» ды выключаць з ВНУ. Дармо, што яны не ходзяць на лекцыі і практычныя заняткі, не чытаюць у неаўдыторны час. Педагог бездапаможны перад няздарамі, гультаямі і нахабамі ды перад іх бацькамі. Мусячы выводзіць патрэбныя начальству балы, забяспечваючы патрэбныя начальству паказчыкі, педагог становіцца хлусам і пасмешышчам у вачах няздараў, гультаёў і нахабаў ды іх бацькоў. І ў пасмешышча, у вартага жалю чалавечка ён ператвараецца, калі змушаны хадзіць па дамах і кватэрах, выслухоўваць лаянку не заўсёды цвярозых бацькоў, складаць усякія паперкі.

Я не хацеў бы ўлазіць у палітыку, хацеў бы ўсё звесці да сацыяльных і маральных праблем. Але... Дакладна ведаю, што ў савецкі час настаўнікаў не любілі за прапаганду атэізму, асабліва тых двурушнікаў, хто таемна хрысціў дзяцей і нават не абыходзіўся без фарбаваных яек на Пасху. Не любілі за хлусню пра «самы перадавы на свеце лад», пра «самае шчаслівае жыццё», пра «самую перадавую навуку» і да г. д. Цяпер прапагандаваць атэізм ад педагогаў не патрабуюць, але многія з іх мусяць крывадушнічаць, хлусіць і апавядаць сваім вучням пра «беларускую мадэль», «сацыяльна арыентаваную дзяржаву», пра «мудрую палітыку»... не, не КПСС, а «ўсенароднавыбранага». А яшчэ мусяць сядзець у выбарчых камісіях і таксама крывадушнічаць і хлусіць. Але дэпалітызацыяй навучальных установ у нас і не пахне. Амаль усё як пры КПСС.

...Шкада, што Бацькаўшчыну, уцякаючы ад гэтай «мадэлі», тысячамі пакідаюць маладыя людзі.

Шкада, што некаторыя маладыя развітваюцца з гэтым няўтульным светам.

Мяккім пухам Табе зямля, Арцёме.

Анатоль Сідарэвіч
https://nn.by/?c=ar&i=236336

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 15.09.2019 у 16.55
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.